

1049.

Na osnovu člana 31 stav 3 Zakona o Vojsci Crne Gore („Službeni list CG”, br. 51/17 i 34/19), Ministarstvo odbrane donijelo je

PRAVILNIK O ISHRANI U VOJSCI CRNE GORE

Član 1

Ovim pravilnikom propisuje se bliži sadržaj i način vršenja poslova ishrane u Vojsci Crne Gore (u daljem tekstu: Vojska).

Član 2

Izrazi koji se u ovom pravilniku koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Član 3

Poslovi ishrane u Vojsci podrazumijevaju obezbjeđivanje i organizaciju ishrane za:

1) lice u službi u Vojsci kad:

- u skladu sa Pravilima službe Vojske ili po naređenju nadležnog starješine, obavlja dužnost u službi u Vojsci najmanje 12 časova neprekidno,
- se nalazi na službenom putu i radu na terenu, u smislu propisa kojim se uređuje način ostvarivanja i visina naknada troškova lica u službi u Vojsci,
- se, po naređenju načelnika Generalštaba Vojske, pojedinačno ili u grupi angažuje u jedinici Vojske, četiri časa duže od punog radnog vremena,
- izvršava program letačke obuke ili izvršava druge letačke zadatke,
- u skladu sa planom obuke izvodi program izviđačke i specijalne vojne obuke, i - obavlja i druge poslove, u skladu sa ovim pravilnikom;

2) kadeta za vrijeme obuke koja se organizuje i sprovodi u jedinicama Vojske;

3) kandidata za kadeta i kandidata za prijem u službu u Vojsci, po potrebi, za vrijeme izbora kadeta ili postupka za prijem u službu u Vojsci;

4) pripadnika oružanih snaga stranih država i lica iz inostranstva kad se angažuje na zajedničkim aktivnostima (radovi, treninzi, obuke, usavršavanja, prezentacije, zvanične posjete i drugi zadaci) sa licima u službi u Vojsci ili zaposlenim u Ministarstvu odbrane (u daljem tekstu: Ministarstvo) ili samostalno, u skladu sa međunarodnim ugovorom ili naređenjem načelnika Generalštaba Vojske;

5) lice u rezervnom sastavu dok je u službi u Vojsci, koja traje duže od osam časova neprekidno; i

6) vojnika na obuci.

Član 4

Ishrana u Vojsci, u vidu doručka, ručka ili večere, može se organizovati i za Dan Vojske, dane državnih praznika i dane drugih vojnih svečanosti i proslava, na osnovu odobrenja načelnika Generalštaba Vojske.

Član 5

Ishrana u Vojsci podrazumijeva pripremu i organizovanje davanja dnevnog obroka, poluobroka i dopuna u hrani.

Član 6

Dnevni obrok je osnovni obrok i daje se, po pravilu, kao tekući obrok (obrok broj 1), suvi dnevni obrok (obrok broj 2) i mješoviti obrok (obrok broj 3).

Licu iz člana 3 ovog pravilnika, na lični zahtjev, daje se dnevni obrok u skladu sa vjerskim potrebama, o čemu se može izraditi i poseban jelovnik.

Struktura namirnica za tekući obrok (obrok broj 1) i suvi dnevni obrok (obrok broj 2) data je u prilogima koji su sastavni dio ovog pravilnika (Prilog 1 i 2), dok se normativi određuju planovima ishrane.

Član 7

Tekući obrok (obrok broj 1) priprema se u tri objeda (doručak, ručak i večera) i daje se licu iz člana 3 ovog pravilnika, u skladu sa planom ishrane, ako mu ne pripada neki drugi dnevni obrok ili mu se ne može obezbijediti odgovarajući poluobrok.

Član 8

Suvi dnevni obrok (obrok broj 2) daje se kad je to predviđeno planom ishrane, odnosno kad nema mogućnosti da se pripremi ili podijeli tekući obrok (obrok broj 1).

Suvi dnevni obrok (obrok broj 2) može se dati i licu u službi u Vojsci, u slučaju odlaska na službeni put, najviše za dva dana, a ako službeni put traje duže od dva dana, ishrana se može organizovati preko najbližih jedinica Vojske.

Suvi dnevni obrok (obrok broj 2) daje se i licu iz člana 3 ovog pravilnika, kad nema mogućnosti da mu se da tekući obrok (obrok broj 1), u skladu sa vjerskim potrebama.

Suvi dnevni obrok iz stava 3 ovog člana može se davati najduže tri dana uzastopno i mora biti u skladu sa vjerskim potrebama.

Prilikom davanja suvog dnevnog obroka (obrok broj 2) ne daje se dopuna u hrani (dopuna broj 6) iz člana 19 ovog pravilnika.

Član 9

Mješoviti obrok sastoji se od kombinacije objeda iz tekućeg obroka (obrok broj 1) i komponenti suvog dnevnog obroka (obrok broj 2), a daje se u skladu sa odlukom starješine jedinice Vojske koja vrši poslove logistike, ako nema mogućnosti da se priprema kompletan tekući obrok (obrok broj 1).

Član 10

Odgovarajući dnevni obrok daje se licu iz člana 3 stav 1 tačka 1 alineja 1 ovog pravilnika, koje se angažuje u jedinici Vojske u vršenju unutrašnje službe 24 časa neprekidno, a odgovarajući objed iz tekućeg obroka (obrok broj 1) licu koje je po naređenju angažovano najmanje 12 časova neprekidno.

Licu iz člana 3 stav 1 tačka 1 alineja 4 ovog pravilnika, koje se angažuje prekovremeno, duže od četiri časa, daje se odgovarajući objed iz tekućeg obroka (obrok broj 1), koji se priprema u vrijeme njegovog angažovanja.

Član 11

Poluobrok se daje kao:

1) letački poluobrok: pilotu, letaču i kadetu – pilotu, u dane kad izvršava program letačke obuke ili izvršava druge letačke zadatke;

2) izviđački poluobrok, i to:

- pripadniku izviđačke jedinice, specijalne jedinice i ronioncu,

- licu u službi u Vojsci koje je izabrano za upućivanje u međunarodne snage, u dane kad izvršava program vojno specijalističke obuke ili izvršava namjenske zadatke, a nema organizovane dnevne obroke.

Struktura poluobroka iz stava 1 ovog člana data je u prilogu koji je sastavni dio ovog pravilnika (Prilog 3).

Član 12

Ukoliko se licu iz člana 11 ovog pravilnika, pored poluobroka, istog dana daje i dnevni obrok, uz poluobrok pripada mu ručak i večera iz odgovarajućeg tekućeg obroka (obrok broj 1).

Kad je za lice iz člana 11 stav 1 tačka 2 ovog pravilnika organizovan dnevni obrok, daje mu se tekući obrok (obrok broj 1) i dopuna broj 5 iz člana 18 ovog pravilnika.

Kad se obuka iz člana 11 stav 1 tačka 1 i tačka 2 alineja 2 ovog pravilnika, izvodi na terenu i ne mogu se pripremati, odnosno podijeliti letački poluobrok, izviđački poluobrok ili tekući obrok (obrok broj 1), daje se suvi dnevni obrok (obrok broj 2) ili njegov dio, i to najviše za dva dana uzastopno.

Član 13

Uz dnevni obrok daju se dopune u hrani, i to: dopuna broj 1, dopuna broj 2, dopuna broj 3, dopuna broj 4, dopuna broj 5 i dopuna broj 6.

Struktura i norme dopuna u hrani iz stava 1 ovog člana date su u prilogu koji je sastavni dio ovog pravilnika (Prilog 4).

Član 14

Dopuna broj 1 daje se, u skladu sa naređenjem starješine jedinice Vojske koja vrši poslove logistike, licu u službi u Vojsci kad ima veće psihofizičke napore u vršenju službe u Vojsci (vježbe, skijanje, pripreme za defile i paradu, sportska takmičenja, izvršavanje zadataka na moru, rijekama i jezerima), kad je izloženo niskim temperaturama, kad izvršava zadatke koji u toku noći traju najmanje dva časa ili na predlog doktora medicine.

U slučaju niskih temperatura, dopuna iz stava 1 ovog člana može se izdavati više puta u toku dana.

Član 15

Dopuna broj 2 daje se, u skladu sa naređenjem načelnika Generalštaba Vojske, licu u službi u Vojsci, u dane kad radi:

- na laborisanju, delaborisanju i neutralizaciji municije, bombi i eksploziva, uništavanju minsko-eksplozivnih sredstava otvorenim eksplozijama i manipulisanju sa minsko-eksplozivnim sredstvima;

- na etilizovanju benzina i na radovima sa visokooktanskim benzinom, prilikom punjenja, pražnjenja i čišćenja cistijerni i rezervoara pogonskog goriva i u prostorijama pogonskih sredstava;

- kao član posade vojnog broda, odnosno vojnog plovila za vrijeme utovara i istovara tečnih goriva ili prilikom neposrednog rada na prijemu i istovaru goriva i čišćenja rezervoara za gorivo na vojnim objektima;

- u akumulatorskim stanicama;
- na torpednim i raketnim čamcima, raketnim topovnjačama, patrolnim brodovima, patrolnim čamcima, plovnim - lučkim dizalicama i slično;
- na poslovima dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije;
- sa asfaltnom masom; i
- u kotlarnicama termo-energetskih postrojenja, skladištima i prostorijama minsko-eksplozivnih sredstava, pogonskog goriva i pogonskih sredstava, laboratorijama ili gdje dolazi u dodir sa: teškim metalima (olovo, živa, natrijum, fosfor, arsenovodonik, nikl, karbonil, benzol i njegovi halogeni elementi i jedinjenja i slično), amino i nitro jedinjenjima aromatičnog reda (nitrobenzol, dinitrobenzol, trinitrobenzol, trinitrotoluol i slično), hlorovanim naftalinima i defenilima, ugljeno-disulfidom, otrovnim bojama i lakovima i drugim po zdravlje štetnim materijama i na drugim formacijskim mjestima na kojima su uslovi rada štetni po zdravlje, u skladu sa zakonom.

Dopuna iz stava 1 alineja 8 ovog člana, daje se na osnovu mišljenja doktora medicine.

Član 16

Dopuna broj 3, po pravilu, daje se licu iz člana 3 ovog pravilnika na Dan Vojske i u dane državnih praznika, u skladu sa naređenjem starješine jedinice Vojske koja vrši poslove logistike.

Član 17

Dopuna broj 4 daje se licu u službi u Vojsci, u skladu sa naređenjem starješine jedinice Vojske koja vrši poslove logistike, a na zahtjev starješine jedinice za koju se organizuje ishrana, i to:

- pripadniku inženjerijskih i drugih jedinica na: fortifikacijsko-tehničkim radovima, izgradnji komunikacija, aerodroma, pista, kaponira, na izvođenju građevinskih radova u režiji, na postavljanju telefonsko telegrafskih linija, na radu u kamenolomima, sječi šume, košenju trave i otklanjanju posljedica većih elementarnih nepogoda, i to od prvog dana izvođenja radova;

- pripadniku skladišnih jedinica i pripadniku jedinice za tehničko održavanje municije i minsko-eksplozivnih sredstava, za vrijeme rada i manipulisanja sa municijom u skladištima i na terenu, kad izvodi radove na municiji;

- motoristi i električaru na vojnim brodovima, odnosno vojnim plovilima, kad obavlja dužnosti sa kotlom, motorom i aparatom u pogonu;

- pripadniku ekipe za teške pomorske i podvodne radove uz tekući obrok (obrok broj 1), u dane kad je angažovan na tim radovima;

- u dane kad po planu i programu obuke izvodi obuku u veranju i obuku u skijanju, odnosno obuku u veslanju, kuterisanju i jedrenju;

- koje učestvuje u sportskim i drugim takmičenjima, i to za vrijeme zajedničkih priprema i takmičenja Vojske;

- koje službu vrši u objektima radio - relejnih veza i obalskim radarskim osmatračkim stanicama;

- koje zadatak vrši iznad 1.000 m nadmorske visine;

- za vrijeme vršenja čuvarske službe koja traje duže od 24 časa, a kad mu se daje jedan od obroka iz člana 6 ovog pravilnika; i

- licu koje po naređenju načelnika Generalštaba Vojske izvršava zadatak za koji se procijeni da iziskuje veća psihofizička naprezanja.

Član 18

Dopuna broj 5 daje se licu u službi u Vojsci, u skladu sa naređenjem starješine jedinice Vojske koja vrši poslove logistike, a na zahtjev starješine jedinice za koju se organizuje ishrana, i to:

- pripadniku izviđačke jedinice, specijalne jedinice i ronioncu, u dane kad izvodi specijalističku obuku ili namjenski zadatak;
- instruktoru i polazniku obuke za podvodnu vožnju, u dane kad izvodi obuku u podvodnoj vožnji; i
- kome pripada izviđački poluobrok, u uslovima kad ima organizovan dnevni obrok.

Član 19

Dopuna broj 6 izdaje se licu u službi u Vojsci dok se nalazi na dužnosti kad mu pripada dnevni obrok.

Licu kome se daje letački poluobrok ili izviđački poluobrok i licu kome se daje suvi dnevni obrok (obrok broj 2) ne može se istog dana davati dopuna iz stava 1 ovog člana.

Član 20

Pored dnevnih obroka i dopuna u hrani propisanih ovim pravilnikom, kad se u jedinicama Vojske ukaže potreba (period intenzivne obuke, vježbe, težih fizičkih naprezanja ljudstva i sl.), dnevno pripadanje hljeba može se povećati za 200 do 300 g po jednom licu, o čemu, na predlog doktora medicine i/ili starješine jedinice Vojske koja vrši poslove logistike, odlučuje načelnik Generalštaba Vojske.

Za pripremu objeda iz člana 4 ovog pravilnika može se povećati pripadanje artikala hrane za 50 do 100% u odnosu na norme pripadanja.

Član 21

Licu u službi u Vojsci koje je dobrovoljni davalac krvi, na dan kad daje krv u organizaciji Vojske, pripada objed čije su struktura i norme date u prilogu koji je sastavni dio ovog pravilnika (Prilog 5).

Član 22

Za čuvanje namirnica, pripremanje i podjelu obroka hrane u Vojsci koriste se vojni restorani, pokretne kuhinje, izdvojene sale za objedovanje u stalnim vojnim objektima, prostorije za objedovanje privremenog tipa u terenskim uslovima, priručni magacini, magacini, skladišta, kontejneri i slično.

Prilikom čuvanja, pripreme, prevoza, podjele i kontrole hrane sprovode se sanitarno-epidemiološke mjere, u skladu sa zakonom.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, organizovanje ishrane za jedno ili manji broj lica u službi u Vojsci može se vršiti u ugostiteljskim objektima ili domaćinstvima, uz sprovođenje mjera iz stava 2 ovog člana.

Član 23

Planove ishrane u Vojsci izrađuje Generalštab Vojske, u skladu sa strukturom i normama datim u prilogima br. 1 do 5 ovog pravilnika i recepturama za pripremanje jela u Vojsci.

Na osnovu planova ishrane iz stava 1 ovog člana, jedinica Vojske koja vrši poslove logistike sačinjava mjesečni jelovnik.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, jelovnik se može sačiniti i za kraći period, na osnovu odobrenja starješine jedinice Vojske koja vrši poslove logistike.

Starješina vojnog restorana izrađuje dnevni jelovnik po objedima, koji se ističe na vidnom mjestu u vojnom restoranu.

Na vježbama u kojima učestvuje i jedinica Vojske koja vrši poslove logistike, kao i kad se izvodi obuka pripremanja hrane u pokretnim kuhinjama, ishrana se vrši prema jelovnicima i recepturama prilagođenim za pripremanje hrane u terenskim uslovima.

Obrazac jelovnika iz stava 4 ovog člana dat je u prilogu koji je sastavni dio ovog pravilnika (Prilog 6).

Član 24

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o ishrani u Vojsci Crne Gore („Službeni list CG”, br. 25/16 i 43/16).

Član 25

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 12-040/20-3023/7

Podgorica, 4. avgusta 2021. godine

Ministarka,
prof. dr **Olivera Injac**, s.r.

Prilog 1

Struktura namirnica za tekući obrok (obrok broj 1)

Redni broj	Grupe namirnica	Obrok broj 1		
		%	kJ	
1	Žitarice	Brašno, tjestenine i pirinač	41	5.945
2	Povrće	Suvo - pasulj	3	436
		Svježe, konzervisano i sušeno	8	1.160
3	Meso, riba i jaja	Svježe meso	9	1.305
		Proizvodi od mesa	7	1.015
		Svježa riba	1	145
		Proizvodi od ribe	1	145
		Svježa jaja	1	145
4	Mlijeko i mliječni proizvodi	Svježe mlijeko	4	580
		Mliječni proizvodi	4	580
5	Masnoće	Mast, ulje, margarin i maslac	13	1.885
6	Voće	Svježe i suvo voće	3	435
7	Šećer i proizvodi na bazi šećera		4	580
8	Ostalo	Začini i napici	1	145
Svega dnevno		kJ	100	14.500
		kalorija	100	3.400

Napomena:

- Energetska vrijednost obroka i struktura namirnica data je bez dopuna u hrani.

Prilog 2

Struktura namirnica za suvi dnevni obrok (obrok broj 2)

Redni broj	Naziv namirnica	Jedinica mjere	Količina (približna)
1	Hljeb polubijeli	g	600
2	Suvi dnevni obrok	komplet	1
Energetska vrijednost		kJ	15.300
		kalorija	3.650

Prilog 3

Struktura letačkog poluobroka i izviđačkog poluobroka

Redni broj	Grupe namirnica	Jedinica mjere	Količina	
			LP	IP
1	Žitarice (brašno, tjestenine i pirinač)	g	140	210
2	Svježe povrće	g	410	550
3	Meso i proizvodi od mesa	Svježe meso, riba i jaja	190	295
		Suhomesnati proizvodi		40
4	Mlijeko i mliječni proizvodi	dl	3	4,6
5	Masnoće (mast, ulje, maslac, margarin i suva slanina)	g	35	45
6	Voće i sokovi	Svježe voće		400
		Gusti voćni sok	dl	2
7	Šećer i proizvodi na bazi šećera	Šećer, marmelada, džem i voćni sirup	50	50
		Mliječna čokolada	g	50
Svega dnevno		kJ	7.221	12.809
		kalorija	1.725	3.060

Napomena:

- Utrošak namirnica u okviru navedenih grupa namirnica određuje se planom ishrane letača i izviđača, kojima se određuje i količina napitaka, začina, kvasca, dodataka za slatkiše i soli.

Prilog 4

Struktura i norme za dopune u hrani

Redni broj	Naziv namirnice	Jedinica mjere	Dopune u hrani					
			Broj 1	Broj 2	Broj 3	Broj 4	Broj 5	Broj 6
1	Hljeb ili	g				100		
2	Slani keks	g					100	
3	Razni keks ili	g					50	100
4	Čajno pecivo ili	g						100
5	Punjeno čajno pecivo ili	g						100
6	Vafl proizvod ili	g						100
7	Industrijski kolač ili	g						50
8	Kakao-krem tabla ili	g					100	100
9	Mliječna čokolada	g					100	

10	Svježe meso (goveđe i svinjsko) ili	g			100	70		
11	Mesne konzerve ili	g				50		
12	Polutrajna kobasica	g				50		
13	Mesne konzerve (narezak i jetrena pašteta), ili	g					150	
14	Konzerva morske ribe	g					250	
15	Svježe mlijeko ili	dl		5		2,5		
16	Kisjelo mlijeko, jogurt	dl		4		2		
17	Vino ili	dl			2			
18	Kašasti voćni sok ili	dl			2		6	2
19	Pivo	dl			5			
20	Šećer	g	50					
21	Med	g					50	
22	Domaći čaj	g	8					
Prosječna energetska vrijednost (oko)		kJ	804	1.113	1.804	2.457	7.803	1.825
		kalorija	192	266	431	587	1.864	436

Napomene:

- Za dopunu broj 1 se umjesto propisanih namirnica može davati i ekstrakt domaćeg čaja sa šećerom (pakovanje od 40 g). Za vrijeme sportskih takmičenja, takmičarima se može dati šećer u kockama na ruke, i to cijelo pripadanje ili samo dio pripadanja, a umjesto čaja - gusti voćni sok.
- Prilikom davanja dopuna u hrani, hljeb se daje samo uz mesne prerađevine i uz pavlaku, a gusti voćni sok - samo uz keks, pecivo, vafl proizvode, industrijski kolač i kakao-krem tablu. Keks, pecivo i industrijski kolač mogu biti bilo koje vrste.

Prilog 5

Struktura i norme objeda za dobrovoljne davaoce krvi

Redni broj	Vrsta namirnica	Jedinica mjere	Količina
1	Kranjska kobasica sa senfom, sir i voćni sok		
	- kobasica (kranjska, moravska, roštiljska i sl.)	g	100
	- senf	g	10
	- tvrdi sir (trapist, kačkavalj, gauda ili ementaler)	g	80
	- hljeb	g	200
	- gusti voćni sok, ili	dl	2
2	Viršle sa senfom, kuvana jaja i čokoladno mlijeko		
	- viršla - hrenovka (obična ili pileća)	g	100
	- senf	g	10
	- svježa kuvana jaja	komada	2
	- čokoladno mlijeko	dl	2,5
	- hljeb, ili	g	200
3	Kobasica polutrajna, sir i jogurt		
	- polutrajna kobasica (šunkarica, parizer ili mortadela i sl.)	g	100
	- topljeni sir ili	g	75
	- meki sir - krem	g	100
	- jogurt ili kisjelo mlijeko	dl	2
	- hljeb	g	200
Prosječna energetska vrijednost		kJ	3.900
		kalorija	930

Napomena:

- Licu u službi u Vojsci koje je dobrovoljni davalac krvi daje se jedna od tri kombinacije objeda koji se može pripremiti od raspoloživih artikala hrane.

ODOBRAVAM:

(čin, ime i prezime)**DNEVNI JELOVNIK**

za mjesec: _____, datum: __. __. ____ . godine

Datum	Doručak	Dopuna 6 (užina)	Ručak				Večera		
			Supе - čorbe	Naziv jela	Salata	Slatkiš - voće	Naziv jela	Salata	Slatkiš - voće
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

JELOVNIK IZRADIO:

(čin, ime i prezime)